

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ЛІКУВАЛЬНА СПРАВА» З МЕДИЦИНИ НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ

Н. П. Кухарчук

Чортківський державний медичний коледж

Стаття присвячена питанням підготовки фахівців із медицини невідкладних станів у Чортківському державному медичному коледжі. Обґрунтовано необхідність і доцільність підготовки фахівця, який повинен правильно діяти у всіх ситуаціях, що стосуються його професії: міркуючого, енергійного, психологічно-стабільного медика, із усіма необхідними професійними якостями та вмінням використовувати свої знання у конкретній ситуації.

PROBLEM ISSUES OF STUDENTS' TRAINING IN «THERAPEUTIC AFFAIR» ON EMERGENCY MEDICINE

N. P. Kukharchuk

Chortkiv State Medical College

This article is dedicated to main questions of medical workers' training on emergency medicine in Chortkiv State Medical College. The necessity and appropriateness of medical workers' trainings, who will be able to operate properly in all tied to his profession situations: reasoning, energetic, emotionally-stable physician, with all the necessary professional skills and the ability to use his knowledge in a particular situation are substantiated.

Вступ. Екстремальний ритм роботи, необхідність в короткі терміни приймати оптимальні рішення для збереження життя і здоров'я пацієнтів вимагають особливої та ретельної підготовки медичного персоналу. Зрозуміло, що ці знання та вміння не приходять одразу, із виходом на роботу, а формуються поступово, ще під час здобування освіти в медичному навчальному закладі. І саме на цьому етапі підготовки виникає багато проблем: Як заохотити студента до навчання? Як навчити? Як змусити студента з пасивного слухача перетворитись в активно мислячу особистість? І зрештою, як виховати конкурентоспроможного медика?

Здавалося б, необхідно багато працювати зі студентом на заняттях і можна буде досягти високого рівня підготовки. Але кожен із викладачів, ретроспективно, на підсумкових заняттях, на іспитах бачить, що на шляху до мети існують певні труднощі,

пов'язані з доволі великим обсягом програмного матеріалу, стиснутого у вузькі часові рамки, розмаїттям підручників, нудним зубрінням, що є причиною того, що якісні знання часто за цим губляться. Але навіть зважаючи на ці фактори, є зрозумілим, що дрібниць у цій сфері не буває, бо відчасних, рішучих і вмілих дій медиків залежать збереження здоров'я і життя пацієнтів.

Основна частина. У Чортківському державному медичному коледжі з метою вирішення проблемних питань у підготовці студентів за спеціальністю «Лікувальна справа» з медицини невідкладних станів, і не тільки, модернізовано робочі місця в навчальних аудиторіях, обладнаних відповідною контрольно-діагностичною апаратурою, створено сучасні читальні зали із комп'ютерним оснащенням, діє система «Інтранет» із усіма необхідними рекомендаціями для підготовки до занять, самостійної роботи, з лекційним матеріалом. Викладачі училища використовують усі доступні методи для навчального процесу: комп'ютерне тестування,

мультимедійні презентації, навчальні відеофільми, он-лайн конференції, адже, наочно-образні компоненти мислення відіграють важливу роль при підготовці фахівця з медицини невідкладних станів. Використання їх у навчанні є надзвичайно ефективним і значно розширює кругозір студента-медика. Тому при наявності такої потужної матеріально-технічної бази, за нами, викладачами, залишається ще одне, не менш важливе – розвинути зацікавленість у студентів, вміння самостійно вирішувати завдання, активізувати розумову діяльність, адже, як відомо, дива в світі творять не комп'ютери, а люди. І тому ми робимо акцент на «живому» спілкуванні зі студентами, обговорюємо теоретичні питання теми, підкріплюючи інформацію про випадки з життя. У нашому коледжі ми практикуємо особистісно-орієнтований підхід до кожного, адже студенти є різні – слабші та сильніші, швидші у сприйманні та повільніші, тому важливим є саме індивідуальний підхід до студента.

Кожен погодиться, що сьогодні складно собі уявити одну навчальну дисципліну відмежовану від інших предметів професійної підготовки, адже лише володіючи достатніми знаннями з усіх розділів медицини можна говорити про успішне отримання звання «спеціаліста сучасних вимог». З цією метою на практичних заняттях ми постійно повторюємо вивчений матеріал із суміжних дисциплін: хірургії, терапії, фармакології тощо [1, 2].

Таким чином, щоб підвищувати знання і вміння наших студентів, необхідно позбутися формального підходу в навчанні, перетворити органічне засвоєння знань на навчально-пізнавальну діяльність.

Конфуцій говорив: «Перед людиною є три шляхи до пізнання:

- шлях наслідування – найлегший;
- шлях мислення – найбагатший;
- шлях особистого досвіду – найважчий».

У нашому коледжі не прийнято шукати легких шляхів. Для максимального наближення теоретичної частини підготовки до практичної, за сприяння та ініціативи директора нашого коледжу, заслуженого лікаря України, кандидата медичних наук, Л. С. Білика, ми розпочали співпрацю із бригадою медичної допомоги м. Заліщик, котрі є призерами обласних, Всеукраїнських чемпіонатів та чемпіонату Польщі з медичного рятівництва. Ми розуміємо, що теорія і практика – це дві органічно пов'язані сторони єдиного навчального процесу, де пріоритетну роль відіграє саме практи-

ка, наближена до реальності. А хто ж, як не ці «реальні рятівники» можуть поділитись досвідом, власними відкриттями, емоціями із нашими студентами, захопити до навчання та особливо до найбагатшого – до самоосвіти. Така співпраця дає можливість продемонструвати студентам варіанти вирішення поставлених завдань в реальних життєвих ситуаціях, а такий вид навчання поєднує в собі все – і вміння слухати, і бачити, і виконувати, і основне – дає можливість навчитись максимально ефективно працювати в команді.

Якщо попередньо перераховані проблеми ми можемо вирішувати самостійно, в межах навчального закладу, то низка глобальніших проблем потребує загального та спільного вирішення.

На нашу думку, проблемою є те, що в навчальних планах та програмах не передбачено годин занять в бригадах екстреної та невідкладної допомоги, адже безпосереднє спілкування з пацієнтами, їх родичами, участь в прийнятті рішень з приводу тактики ведення пацієнта, а також виконання медичних маніпуляцій, могли б допомогти не лише вдосконалити навички, відпрацювати їх до автоматизму, але і пробудити інтерес до майбутньої професії, визначити, чи людина, відчувши на собі навіть незначну частину нервово-емоційних навантажень, зумовлених відповідальністю за життя і здоров'я пацієнта, «вписується» в рамки своєї майбутньої спеціалізації чи ні.

Важливим у плані підготовки контингенту працівників для медицини невідкладних станів є те, що формування майбутнього спеціаліста, як професіонала, не в останню чергу залежить від його стійкості до комплексу стресових факторів, дія яких постійно супроводжує дану галузь медицини. Більше того, перший період діяльності – входження в спеціальність, фізіологічно характеризується високим психоемоційним напруженням на робочому місці. У зв'язку з цим оптимальним було б проводити відбір фахівців на основі наявності у них професійно-необхідних якостей, з урахуванням індивідуально-особистісних характеристик, типу темпераменту, рівня професійної мотивації. Адже відомо, що на сьогоднішній день інші фактори, мають вплив на вибір майбутньої спеціалізації випускника медичного навчального закладу.

Важливою та актуальною, на нашу думку, є проблема впровадження нових європейських протоколів у навчальний процес. Адже, де-факто – надання невідкладної допомоги, зокрема в плані серцево-легеневої та церебральної реанімації,

відбувається згідно з європейськими протоколами, а де-юре – підручники навіть за 2012 рік такої інформації не відображають. Отже, якщо ми намагаємось підготувати фахівців з медицини невідкладних станів, необхідно йти «в ногу з часом», наздоганяти тих, хто попереду, а не чекати тих, хто позаду.

Залишається сподіватись, що нові стандарти, набувши чинності в Україні, таки знайдуть своє відображення і в підручниках із реаніматології, і

наші випускники зможуть якісно та максимально ефективно працювати в екстрених ситуаціях.

Висновок. Таким чином, використання різних форм та методів навчання з багаторазовим відтворенням алгоритмів практичних навичок і аналізом допущених помилок дозволить нам перетворити уміння та знання в навички з надання невідкладної медичної допомоги, і довести їх виконання до автоматизму.

ЛІТЕРАТУРА

1. Подходы к формированию специалиста, оказывающего помощь в экстренных ситуациях / И. П. Журило, С. В. Москаленко, Н. Т. Сушков [и др.] // Медицина неотложных состояний. – 2013. – № 2. – С. 146–147.

2. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навч. посіб. / Н. П. Волкова. – К. : ВЦ «Академія», 2006. – 256 с.